

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä

Paikallinen teksti

Koulun keskeisenä tavoitteena on luoda turvallinen koulupäivä jokaiselle oppilaalle. Koulupäivään kuuluu tunne osallisuudesta sekä kunnioitus kouluyhteisön jäseniä kohtaan kaikissa tilanteissa. Koulut huolehtivat suunnitelmallisesta tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta ja harjoittelemisesta eri tilanteessa. Oppilaat ja huoltajat ovat mukana yhdessä koulun kanssa suunnittelemassa hyvinvointia kehittäviä rakenteita ja toimintatapoja. Rakenteet ja toimintatavat kuvataan tarkemmin koulukohtaisessa lukuvuosisuunnitelmassa. Kouluilla kehitetään ja ylläpidetään toimivia verkostoja koulun eri yhteistyötahoihin. Koulut huolehtivat siitä, että rakenteet ja toimintatavat poikkeustilanteissa toimimiseen ovat kunnossa ja kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien tiedossa.

Vahvuuksien ja onnistumisten huomaaminen koulun arjen eri tilanteissa on tärkeää. Kaikki koulussa työskentelevät osallistuvat tehtävästään riippumatta kasvatustyöhön ja turvallisen koulupäivän luomiseen. Kouluissa tuetaan oppilaiden osallisuutta kouluyhteisön arvojen mukaiseen toimintaan ja yhteiseen vastuuseen. Koulun toimintakulttuuri ohjaa oppilaita kestävään elämäntapaan niin koulussa kuin koulun ulkopuolella.

Oppilasryhmien edustajat tulevat säännöllisesti kuulluiksi yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä tai muussa koulun turvallista oppimisympäristöä kehittävässä ryhmässä. Turvallista oppimisympäristöä sekä oppilaiden välisten konfliktitilanteiden ratkaisemista edistetään mm. erilaisten valtakunnallisten mallien mukaisesti-

Koulukohtaiset järjestyssääntöjen tarkennukset päivitetään tarpeen mukaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulussa valvotaan, että sovitusta säännöistä pidetään kiinni.

Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Länsi-Uudenmaan poissaoloihin puuttumisen malli on opetussuunnitelman liitteenä.

Jatkuvan kouluun kiinnittymisen tukemisen ja poissaolojen ennaltaehkäisyn periaatteita on kuvattu Länsi-Uudenmaan poissaoloihin puuttumisen mallissa. Mallissa kodin ja koulun välinen luottamuksellinen ja tiivis yhteistyö korostuvat. Läsnaolon merkitys oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta tulee ymmärtää, samoin poissaolojen merkitys riskitekijänä. Läsnaoloa tuetaan pedagogisin keinoin. Kouluun kiinnittymisessä on tärkeää, että jokainen oppilas kohdataan yksilönä ja huolehditaan siitä, että hän kokee olevansa tervetullut kouluyhteisöön sekä tulevansa siellä kuulluksi ja nähdyksi.

Koulussa vahvistetaan myönteistä ja välittävää ilmapiiriä sekä oppilaan turvallisuuden, osallisuuden ja yhteisöön kuulumisen tunnetta. Kouluvalmentajat ja nuorisotyöntekijät toimivat

osana kouluyhteisöä tukien kouluun kiinnittymistä. Luokissa tehtävä yhteisöllinen työ vahvistaa osaltaan oppilaiden kouluun kiinnittymistä. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan monipuolisesti arjen eri tilanteissa. Vertaissuhteiden ja ryhmän vuorovaikutuksen tukemiseen ja jatkuvaan ryhmäyttämiseen kiinnitetään huomiota, ja tätä tehostetaan siirtymävaiheissa.

Kouluilla voi olla käytössään lukuvuosisuunnitelmissa kuvattuja eri toimintatapoja kouluun kiinnittymiseen ja vertaissuhteiden tukemiseen. Lisäksi kouluilla voi olla käytössään omia ratkaisujaan niiden oppilaiden tukemiseksi, joilla on vaikeuksia kouluun tulemisessa tai koulussa olemisessa.

5.2. Yhteistyö

Ei paikallista tekstiä

5.2.1. Oppilaiden osallisuus

Paikallinen teksti

Koulutyön järjestämisen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Koulussa huolehditaan siitä, että oppilaat saavat kokemuksia yhteistyöstä ja demokraattisesta toiminnasta omassa opetusryhmässä, koulussa, lähiympäristössä sekä erilaisissa verkostoissa.

Oppilaiden osallistuminen oman koulutyönsä ja ryhmänsä toiminnan suunnitteluun on luonteva tapa vahvistaa osallisuutta. Oppilaita rohkaistaan vaikuttamaan koulun yhteisen toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssääntöjen valmisteluun.

Oppilaat ovat myös mukana arvioimassa ja kehittämässä yhteistyötä. Oppilaita ohjataan ideoimaan yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden, kuten muiden kunnan toimialojen, poliisin, yritysten, urheiluseurojen, seurakuntien ja erilaisten yhdistysten kanssa. Oppimispolkunsa aikana oppilaalla on mahdollisuus valita valinnaisia opintojaksoja ja osallistua itse oman oppimispolkunsa suunnitteluun.

Perusopetuslain mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaslähtöisiä käytänteitä mielekkään koulupäivän toteuttamiseksi ja varmistaa oppilaiden näkemysten ja mielipiteiden esille tuleminen kouluyhteisössä. Toiminnassa kiinnitetään huomiota kaikkien oppilaiden osallistumiseen ja vastuuttamiseen oppilaan toimintakyvyn ja ikätason mukaisesti. Oppilaskunta sekä koulun ja kunnan muut osallisuutta tukevat rakenteet ja toimintatavat tarjoavat tilaisuuksia harjoitella demokratiataitoja käytännössä.

5.2.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Paikallinen teksti

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä kehitetään suunnitelmallisesti oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi yhteistyössä huoltajien ja vanhempainyhdistysten kanssa. Koulussa järjestetään tilaisuuksia, joissa vanhemmat voivat tutustua koulun toimintaan sekä osallistua koulutyön suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Huoltajien osallistuminen koulun toimintakulttuurin kehittämiseen mahdollistetaan vanhempainyhdistysten, erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien sekä luokkatoimikuntien toiminnan kautta. Koulujen välinen yhteistyö näkyy esimerkiksi yhteisinä alueellisina vanhempainiltoina ja tapahtumina.

Kouluissa järjestetään vanhempainiltoja ja henkilökohtaisia tapaamisia huoltajien ja oppilaiden kanssa. Koulu huolehtii siitä, että huoltajat saavat riittävästi tietoa oppimisen arvioinnin käytänteistä, kielivalinnoista, valinnaisaineista, oppimisen tuesta, opiskeluhuollon toiminnasta, nuoren jatko-opiskelumahdollisuuksista ja niihin hakemisesta. Sähköisen ja muun viestinnän kautta huoltajille annetaan säännöllisesti informaatiota oppilaan oppimisesta ja koulunkäynnistä. Viestinnän tehtävänä on lisätä oppilaan koulumotivaatiota opettajalta tulevan positiivisen palautteen kautta ja antaa vanhemmille mahdollisuuden tukea oppilasta koulunkäynnissä. Koulussa pyydetään huoltajilta säännöllisesti palautetta koulun toiminnasta.

Koulu kuvaa lukuvuosisuunnitelmassa, miten oppilaiden osallisuutta edistetään ja miten yhteistyötä huoltajien ja eri toimijoiden kesken järjestetään, seurataan ja kehitetään.

5.2.3. Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Paikallinen teksti

Kunnan koulut tekevät keskenään yhteistyötä. Kouluilla on käytössä yhteisiä toimintamalleja koulutyön järjestämisessä, mitkä tukevat oppilaan yhtenäisen koulupolun rakentumista. Yhteistyössä laaditut toimintamallit korostuvat siirtymävaiheissa esiopetuksesta perusopetukseen, yleisopetuksen opetusryhmästä erityisluokkaan, erityisluokasta yleisopetukseen sekä luokkamuotoisesta opetuksesta aineenopetukseen siirryttäessä. A2-kielistä, katsomusaineista sekä valinnaisista aineista on mahdollista muodostaa alueellisesti yhteisiä opetusryhmiä hyödyntäen opettajaresurssia eri koulujen välillä. Yhteistyö on mahdollista molempien kieliryhmien koulujen välillä.

Kaikki opettajat ovat mukana koulun kehittämisessä. Pedagogista yhteistyötä toteutetaan opettajien kesken aineryhmittäin ja vuosiluokkatasoisin. Opettajat suunnittelevat ja toteuttavat yhteistyössä opetusta, projekteja, tapahtumia sekä monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Pedagogiseen yhteistyöhön hyödynnetään yhteissuunnitteluaikaa ja veso-koulutuksia. Kouluissa toimii erilaisia opettajien muodostamia työryhmiä tai tiimejä, joiden tarkoitus on tiivistää ja monipuolistaa opettajien yhteistyötä sekä jakaa heille vastuuta koulun kehittämisestä ja toiminnasta.

5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Paikallinen teksti

Kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja on kuvattu paikallisessa opetussuunnitelmassa ja koulujen lukuvuosisuunnitelmissa. Keskeiset toimintatapalinjaukset ovat kunnan kaikissa kouluissa yhteisiä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun sekä työrauhan toteutumisen varmistamiseksi. Koulu tiedottaa huoltajia suunnitelman sisällöstä, järjestyssäännöistä, kasvatuskeskustelukäytännöistä sekä kurinpitokeinoista lukuvuoden alussa. Opetuksen järjestäjä seuraa kasvatuksellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttöä ja niiden kehittymistä vuosittain sekä päivittää suunnitelmaa tarvittaessa.

Uusien työntekijöiden perehdyttämisessä varmistetaan, että työntekijä tutustuu kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja koskevaan suunnitelmaan. Koulun johto on vastuussa henkilökunnan perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta.

Kasvatuksellisissa tai kurinpidollisissa seuraamuksissa tulee aina ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikäkausi ja kehitys. Käytettyjen menetelmien ja seuraamusten on oltava oikeassa suhteessa tekoon tai laiminlyöntiin.

Huoltaja saa tiedon oppilaaseen kohdennetuista kurinpidollisista keinoista sekä muista kurinpito- ja turvaamistoimenpiteistä ensisijaisesti sähköisen oppilashallintojärjestelmän kautta tai tilanteesta riippuen puhelimitse. Jälki-istunto, oppilaan määrääminen poistumaan, oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen, esineen tai aineen haltuunotto sekä oppilaan tavaroiden tarkistaminen kirjataan sähköiseen oppilashallintojärjestelmään. Kurinpidollisiin keinoihin liittyviä kirjauksia säilytetään kulloinkin voimassa olevien kunnallisia asiakirjoja koskevien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Luokanopettaja tai luokanohjaaja seuraa luokkansa oppilaiden kurinpitomenettelyjä. Koulun yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä seuraa seuraamusten kertymistä ja arvioi niiden vaikuttavuutta. Yksittäisen oppilaan kohdalla seurataan kasvatuskeskustelujen ja kurinpitokeinojen vaikuttavuutta. Mikäli lukuisat kasvatuskeskustelet ja kurinpitokeinot eivät korjaa oppilaan käyttäytymistä, toimenpiteitä pohditaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Tapahtunut rike	Seuraamus	Huomioitavaa
Oppilas häiritsee opetusta tai oppimista esineellä tai aineella.	Esineen tai aineen haltuunotto	Haltuunoton suorittaa opettaja tai rehtori. Esine tai aine luovutetaan oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen, ellei ole todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu. Häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä. Tilanteen mukaan kasvatuksellinen seuraamus.
Oppilaalla on omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava esine tai aine.	Esineen tai aineen haltuunotto sekä tarvittaessa oppilaan tavaroiden tarkistaminen	Haltuunoton suorittaa opettaja tai rehtori. Oppilaan tavarat voidaan tarkastaa, jos oppilas ei luovuta esinettä tai ainetta tai ei osoita, ettei hänellä ole sitä hallussa. Jos huoltajalla ei ole oikeutta pitää esinettä tai ainetta hallussa, se luovutetaan poliisille. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Jos esinettä ei noudeta kolmessa kuukaudessa, voidaan se todisteellisesti hävittää.
Oppilas häiritsee opetusta.	Poistaminen luokahuoneesta tai muusta koulun toiminnasta	Poistumismääräyksen antaa opettaja tai rehtori. Oppilaan valvonta on järjestettävä, ja poistamisesta ilmoitetaan huoltajalle saman päivän aikana. Tilanteen mukaan kasvatuksellinen seuraamus.

Tapahtunut rike	Seuraamus	Huomioitavaa
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti.	Yhteensä enintään kaksi tuntia kestävä kasvatuskeskustelu	Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelun pitää rikkeen havainnut opettaja, luokanopettaja, luokanohjaaja, rehtori tai tehtävään erikseen määrätty opettaja.
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti kasvatuskeskustelusta huolimatta tai rikkomus on toistuva tai vakava.	Enintään kahden tunnin jälki-istunto	Jälki-istunnon määrää oppilaan opettaja. Ennen jälki-istunnon määräämistä jälki-istuntoon johtanut teko tai laiminlyönti yksilöidään sekä oppilasta kuullaan. Jälki-istuntojen käytännön järjestelyistä sovitaan koulukohtaisesti.
Oppilas häiritsee toimintaa kohtuuttomasti tai aiheuttaa vaaraa muiden turvallisuudelle väkivaltaisella tai uhkaavalla käytöksellä.	Opetukseen osallistumisen epääminen	Osallistumisen epää rehtori ja asiasta ilmoitetaan kotiin. Oppilaan valvonta sekä tarvittava opiskeluhoito järjestettävä. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti vakavasti tai toistuvasti.	Kirjallinen varoitus	Kirjallisen varoituksen antaa rehtori. Ennen kirjallista varoitusta varoitukseen johtanut teko tai laiminlyönti yksilöidään sekä oppilasta kuullaan. Myös huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Kirjallisesta varoituksesta annetaan päätös.

Tapahtunut rike	Seuraamus	Huomioitavaa
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti vakavasti tai kirjallisesta varoituksesta huolimatta	Määräaikainen erottaminen enintään kolmeksi kuukaudeksi.	Päätös määräaikaisesta erottamisesta tehdään hallintosäännön toimintaohjeen mukaisesti. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole lainvoimainen, mikäli oppilas on käyttäytynyt niin uhkaavasti tai väkivaltaisesti, että toisen oppilaan tai koulussa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu. Ennen määräaikaista erottamista erottamiseen johtanut teko tai laiminlyönti yksilöidään ja oppilasta kuullaan. Myös oppilaan huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

Kasvatuskeskustelut

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen keino puuttua oppilaan opetuksen häiritsemiseen, järjestyssääntöjen tai muun järjestyksen rikkomiseen, vilpilliseen menettelyyn tai muiden oppilaiden tai koulun henkilökunnan epäkunnioittavaan tai heidän ihmisarvoaan loukkaavaan kohteluun silloin, kun opettajan antama ohjaus ja palaute sekä muut pedagogiset ratkaisut työrauhan ja järjestyksen saavuttamiseksi eivät ole riittäneet tai rike on riittävän suuri. Oppilaan asiattomaan käyttäytymiseen voidaan myös puuttua puhuttelemalla ja ohjaamalla, mikäli käytös ei edellytä kasvatuksellista tai kurinpidollista seuraamusta.

Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Huoltajaa tiedotetaan kasvatuskeskustelusta puhelimitse tai sähköisen oppilashallintojärjestelmän kautta. Huoltajalle varataan myös mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan teon, laiminlyönnin tai muun syyn kannalta tarpeelliseksi. Kasvatuskeskusteluun voi tarvittaessa osallistua opiskeluhuollon edustajia ja/tai muuta koulun henkilökuntaa.

Kasvatuskeskustelu kirjataan sähköiseen oppilashallintojärjestelmään. Kasvatuskeskusteluiden kirjauksia säilytetään kulloinkin voimassa olevien kunnallisia asiakirjoja koskevien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Kurinpidolliset keinot sekä turvaamistoimet

Kurinpidolliseen keinoon johtanut teko yksilöidään ja oppilasta kuullaan. Lisäksi voidaan tarvittaessa hankkia myös muita selvityksiä esimerkiksi muilta oppilailta tai koulun henkilökunnalta. Jälki-istunnon määrää oppilaan opettaja sen jälkeen, kun teko on yksilöity, oppilasta on kuultu ja tarvittava selvitys on saatu. Jälki-istunnon osalta kirjataan teko, oppilaan kuuleminen, määrätyn jälki-istunnon pituus sekä muut tarvittavat tiedot jälki-istunnosta sekä sen suorittamisesta.

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa haltuun esine tai aine, jota oppilaalla ei ole oikeutta pitää hallussaan koulussa tai koulun muussa toiminnassa tai jolla häiritään oppimista tai opetusta. Opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan tavarat esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jos oppilaalla on hallussaan turvallisuutta vaarantava esine tai aine. Esineitä tai aineita haltuun otettaessa oppilasta tulee ensisijaisesti pyytää luovuttamaan esine tai aine. Esineiden tai aineiden haltuunotto ja tavaroiden tarkastaminen tulee suorittaa mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti sekä niin, että oppilaan koskemattomuuteen ja yksityisyyteen ei puututa enempää kuin on välttämätöntä.

Esine tai aine	Haltuunotto	Välttämättömät voimakeinot haltuunotossa	Tavaroiden tarkistaminen
Omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava esine tai aine	Mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	Mahdollista, jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen	Mahdollista, jos hallussa pito on ilmeistä ja oppilas ei luovuta tai luotettavasti osoita, että hänellä ei ole esinettä tai ainetta hallussa
Opetusta tai oppimista häiritsevä esine tai aine	Mahdollista, luovutetaan oppilaalle oppitunnin tai viimeistään työpäivän jälkeen, jos häirinnän jatkuminen on todennäköistä	Mahdollista, jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen	Mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava
Erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen soveltuva esine tai aine, jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä	Mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	Ei mahdollista, ellei esinettä tai ainetta käytetä opetukseen tai oppimisen häirintään	Mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava
Muussa laissa, kuten tupakka-, alkoholi- tai järjestyslaissa kielletty esine tai aine	Mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	Ei mahdollista, ellei esinettä tai ainetta käytetä opetukseen tai oppimisen häirintään	Mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava

Sovittelumenetelmät ja vahingonkorvaus

Kouluissa voidaan käyttää erilaisia sovittelumenetelmiä. Sovittelu perustuu osallisten suostumukseen ja sitä voidaan käyttää kasvatuksellisten tai kurinpidollisten seuraamusten sijasta tai ohella erityisesti sellaisissa tapauksissa, jossa asiaton käytös tai erimielisyys on henkilöiden välistä.

Oppilaan aiheuttamissa vahingoissa noudatetaan vahingonkorvauslakia. Vahingoista ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Oppilaiden ikä ja teko huomioden korvausmenettelyä voidaan sovittaa tai suhteuttaa. Koulu voi tarvittaessa täsmentää vahingonkorvaukseen liittyviä ohjeistuksia.

Opetukseen osallistumisen epääminen

Opiskeluhuoltoon otetaan yhteyttä tarvittavan opiskeluhuollon järjestämiseksi, kun päätös opetukseen osallistumisen epäämisestä tehdään. Oppilaalle, jonka oikeus opetukseen on evätty jäljellä olevan koulupäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi koulupäiväksi, järjestetään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Oppilaalle järjestetään lisäksi hänen tarvitsemaansa muuta tukea, kuten perusopetuslain mukaista oppimisen ja koulunkäynnin tukea, oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisia palveluja tai sosiaali- ja terveystalvveluja.

Oppilaalle, jonka oikeus opetukseen on evätty, laaditaan suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Oppilaalle tarjotaan tilanteen mukaan mahdollisuus käydä läpi tapahtunutta epäämistilanteesta sekä oppilaan palatessa opetukseen. Suunnitelmaan kirjataan ne käytännön toimet, joilla tuetaan oppilaan turvallista ja hallittua palaamista opetukseen. Sähköiseen oppilashallintojärjestelmään kirjattava suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan opettajan ja rehtorin kanssa. Oppilaan huoltajaa tiedotetaan tarvittaessa kouluun palaamisen tukemiseksi tehtävästä suunnitelmasta. Oppilaan kanssa suunnitelmaa käsitellään oppilaan iän ja kehitystason mukaisesti. Oppilaan opettaja seuraa suunnitelman toteutumista.

Oppilaan valvonnan järjestäminen

Oppilaan valvonta järjestetään, kun oppilas on määrätty poistumaan koulun tilaisuudesta, luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Lisäksi oppilaan valvonta järjestetään, kun oppilaan oikeus opetukseen on evätty. Oppilasta valvotaan koulun henkilökunnan toimesta. Oppilaan valvonnan käytänteistä sovitaan tarkemmin koulukohtaisesti.

Määräaikainen erottaminen

Määräaikaisesti erotetulle oppilaalle järjestetään opetusta oppilaan oppimisen etenemiseksi. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan oppilaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Suunnitelmaa toteutetaan ja seurataan siinä koulussa, jossa määräaikaisesti erotetun oppilaan opetus järjestetään. Suunnitelman laatimiseen osallistuvat oppilaan opettajat tai muut opetuksen järjestämiseen osallistuneet henkilöt. Oppilas ja huoltaja kutsutaan suunnitelman laatimista koskevaan tilaisuuteen tai heille annetaan mahdollisuus tutustua ja vaikuttaa suunnitelman sisältöön muuten.

5.4. Opetuksen järjestämistapoja

Ei paikallista tekstiä

5.4.1. Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Paikallinen teksti

Toiminta-alueittain järjestettävää opetusta järjestetään vaativaa monialaista tukea tarvitseville oppilaille. Näillä oppilailla on useimmiten jo varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen aikana tehty päätös pidennetystä tai varhennetusta oppivelvollisuudesta (1.8.2026 alkaen), jonka lisäksi oppilailla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden oppimisessa ja koulunkäynnissä korostuu tiivis yhteistyö huoltajien, opiskeluhuollon henkilöstön sekä oppilaan muiden monialaisten verkostojen kanssa. On tärkeää, että opetuksen tavoitteet laaditaan yhdessä ja niiden toteutumista edistetään oppilaan kaikissa toimintaympäristöissä. Siirtymävaiheissa yhteistyön merkitys korostuu, jotta oppilaan kokonaistilanne voidaan arvioida ja huomioida eri näkökulmista.

Koulun toimintakulttuurissa mahdollistetaan vaihtoehtoiset kommunikointi- ja vuorovaikutusmenetelmät, jotka vahvistavat oppilaan aktiivista toimijuutta kouluyhteisössä ja eri oppimisympäristöissä. Koulussa toimivilla aikuisilla tulee olla valmius huomioida oppilaan kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen aloitteet. Oppilaiden osallisuuden ja toimijuuden keskiössä on heidän osallistumisensa arjen valintoihin. Kouluyhteisöön liittyminen ja osallisuus tapahtuu kunkin oppilaan sen hetkisen valmiuden ja toimintakyvyn mukaan.

5.4.2. Joustava perusopetus

Paikallinen teksti

Joustavaa perusopetusta on mahdollista järjestää yläkouluissa. Joustavaan perusopetukseen valitaan oppilaita, joilla on esimerkiksi motivaatioon, keskittymiseen tai psykososiaalisiin tekijöihin liittyviä haasteita. Joustavan perusopetuksen tavoitteena on vähentää koulupudokkuuden riskiä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Joustava perusopetus soveltuu oppilaille, jotka hyötyvät opetuksen eheyttämisestä ja työelämälähtöisestä opetuksesta. Joustavaan perusopetukseen kuuluu useita työharjoittelujaksoja lukuvuoden aikana.

5.4.3. Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Paikallinen teksti

Kirkkonummella opinnoissa etenemisen seuranta tehdään yhteistyössä koulun, huoltajan, oppilaan sekä mahdollisen oppilasta tukevan monialaisen verkoston kanssa. Etenemistä seurataan oppilaan yksilöllinen tilanne huomioiden lukuvuoden edetessä, jolloin mahdollisiin muutoksiin voidaan reagoida ajantasaisesti ja tarvittaessa muuttaa annettavia tukitoimia. Etenemisen seuranta tehdään tiheästi vuosiluokkajaksojen 1-2, 3-6 ja 7-9 taitteissa ko. jaksojen suoritusten osalta. Päätös opinnoissa etenemisestä tavoitekokonaisuuksittain valmistellaan ja päätetään kunnan hallintosäännön ja sivistyksen toimialan toimintaohjeen mukaisesti sähköisessä oppilashallintojärjestelmässä.

5.4.4. Yhdysluokkaopetus

Paikallinen teksti

Kirkkonummella yhdysluokkia voidaan muodostaa tarpeen mukaan niin yleisopetuksen opetusryhmien kuin erityisluokkamutoisen opetuksen osalta. Eri oppiaineiden vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokille tarkoituksenmukaisella tavalla. Yhdysluokkien muodostamisen taustalla voi olla esimerkiksi vähäinen oppilasmäärä tietyllä vuosiluokalla tai pedagogiset perusteet, kuten erilaisiin tuen tarpeisiin ja toimintakykyyn liittyvät tekijät. Mikäli koulussa järjestetään yhdysluokkaopetusta, sen koulukohtaiset tarkennukset on määriteltävä lukuvuosisuunnitelmassa.

5.4.5. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Paikallinen teksti

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta on mahdollista käyttää esimerkiksi silloin, kun oppilaan osallistuminen opetukseen ei ole mahdollista pitkän sairausjakson aikana tai kun oppilaan osallistuminen oman äidinkielen ja katsomusaineiden opetukseen ei pitkän välimatkan vuoksi olisi muuten mahdollista. Koulujen on suositeltavaa tehdä edellä kuvatuissa tilanteissa yhteistyötä sekä yhdistää resursseja, jos se on opetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaista. Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen käytännön järjestelyistä päätetään koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa.

5.4.6. Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Paikallinen teksti

Kirkkonummella erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa, mikäli se on oppilaan edun mukaista. Erikoissairaanhoidossa olevalla oppilaalla tulee olla omassa koulussa käytössään kaikki hänen tarvitsemansa tukimuodot ja tukitoimet.

Mikäli oppilaan opetus järjestetään oman koulun sijasta sairaalaopetuksessa, toteutetaan siirtyminen oppilaan, huoltajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon monialaisessa yhteistyössä. Siirtymissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa sairaalaopetusyksikön hakumenettelyä. Oppilaan oma koulu vastaa hakuasiakirjojen kokoamisesta, laatimisesta sekä huoltajan kuulemisesta. Hakumenettelyyn kuuluva opetuksen järjestäjän kuuleminen tapahtuu opetuspalveluiden hallinnossa voimassa olevan kunnan hallintosäännön ja sivistyksen toimialan toimintaohjeen mukaisesti. Päätökset oppilaspaikoista tehdään sairaalaopetusyksikössä hakuasiakirjojen pohjalta.

Koulun, oppilaan, huoltajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon monialainen yhteistyö on tiivistä myös silloin, kun oppilas palaa sairaalaopetuksesta takaisin omaan kouluunsa. Yhteistyöllä varmistetaan, että oppilaan saama tuki jatkuu katkeamatta siirtymistä huolimatta.

Konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun osalta Kirkkonummella noudatetaan kulloinkin voimassa olevia sairaalan tai erikoissairaanhoidon toimintayksikön yhteistyökäytäntöihin liittyviä ohjeistuksia.

5.4.7. Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Paikallinen teksti

Aikaisempi osaaminen on mahdollista osoittaa erityisessä tutkinnossa, joka on kuvattu tarkemmin alaluvussa 6.12. Päätös perusopetuksen poikkeavasta järjestämisestä valmistellaan ja päätetään kunnan hallintosäännön ja sivistyksen toimialan toimintaohjeen mukaisesti sähköisessä oppilashallintojärjestelmässä.

5.4.8. Opetus erityisissä tilanteissa

Paikallinen teksti

Mikäli opetus järjestetään oppilaan oman koulun sijaan toisessa perusopetuksen järjestämispaikassa, yhteistyötä tehdään oppilaan, huoltajan, opiskeluhoito henkilöstön ja mahdollisen muun monialaisen verkoston lisäksi kunnan opetuspalveluiden kanssa. Koulun tehtävänä on luovuttaa kaikki ne tiedot, jotka ovat opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä.

Siirtymissä omasta koulusta toiseen perusopetuksen järjestämispaikkaan ja toisesta järjestämispaikasta takaisin omaan kouluun, on tärkeää huolehtia tiedonsiirrosta. Siirtymien yhteydessä oppilaan tarvitsevat tukimuodot ja tukitoimet suunnitellaan monialaisessa yhteistyössä yhdessä koulun sekä oppilaan ja huoltajan kanssa.

5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Paikallinen teksti

Kerhotoiminnan osalta noudatetaan Opetushallituksen määrittelemiä kerhotoiminnan tavoitteita, ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteena on linkittää kerhotoiminta osaksi koulupäivää ja kehittää yhteistyötä kodin ja koulun välillä sekä eri tahojen kanssa. Kerhotoimintaa koordinoidaan kunnan tasolla, jotta käytössä olevat resurssit saadaan parhaalla mahdollisella tavalla käyttöön ja jotta lapsilla olisi mahdollisuus kerhotoimintaan omassa koulussaan. Kerhoja voidaan tarjota myös muille alueen koulujen oppilaille. Eri toimijat ja huoltajat voivat osallistua kerhotoiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Toiminnan piiriin pyritään saamaan erityisesti niitä lapsia, joilla ei ole muuten mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerhotoimintaa on mahdollista toteuttaa välitunneilla. Kerhoihin osallistuminen on vapaaehtoista ja maksutonta.

Koulun kasvatus- ja opetustyön tukemiseksi voidaan järjestää koulukirjastotoimintaa ja toteuttaa sitä yhteistyössä kunnan kirjastojen kanssa. Kirjastot tarjoavat kouluille esimerkiksi kirjavinkkausta ja kirjastoauto kiertää oman aikataulunsa mukaisesti kouluilla. Tavoitteena on kannustaa oppilaita omaehtoiseen lukemiseen ja itsenäiseen tiedonhakuun. Kirjastot tarjoavat

aktivoivia ja virikkeisiä oppimisympäristöjä ja lisäävät mahdollisuuksia opetuksen eriyttämiseen, oppilaiden yksilöllisten kiinnostusten mukaiseen työskentelyyn sekä yhteistyöhön kotien kanssa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on kuvattu tarkemmin kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmassa ja toiminnan periaatteissa.

Koulukuljetuksia koskevat asiat on paikallisesti tarkennettu kunnan koulukuljetusoppaassa ja -periaatteissa.